

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod* velja.

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnosti prejeman:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	pol leta	5—
četr leta	2—	četr leta	1—
na mesec	1—	na mesec	1—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflove ulice št. 5, (l. nadstropje levo), telefon št. 84.

Vojška in naši denarni zavodi.*

(Nekaj pojasnila vlagateljem in drugim.)

Pravijo, da bo vojska, pravijo, da ne bo vojske; radi tega je ljudstvo zbegano, ker ne ve, pri čem da je, ali naj verne onim, ki prorokuje vojsko, ali pa onim, ki prorokuje mir.

To zbegano ljudstva hočejo izrabiti brezvestni špekulantje, ki prežijo samo na denar ljudstva.

Ljudstvo, vsaj pametna in varčujoča večina ljudstva, ima svoj denar varno naložen v denarnih zavodih hranilnic, bodisi v posojilnicah in drugih takih zavodih.

To brezvestne špekulantne zelo jezi, ker je naložen denar varen pred vsemi.

Zato je pa tudi največja skrb, kako bi našli sredstvo, s katerim bi ljudstvo presleplili, da bi se dalo zapeljati ter bi svoj denar vzel iz varnih naložb v denarnih zavodih.

»Ko bo denar enkrat zunaj, bo tudi kmalo v naših rokah« — računajo špekulantji.

Takim špekulantom ni nobeno sredstvo pregrdo; oni gredo za svojim brezvestnim ciljem, ljudstvo oškodovati.

Zdaj uporabljajo ali vsaj hočejo vporabiti v svoje grde namene tudi vojsko, v kateri se še ne ve, ali bo ali je ne bo.

Raznesli so posebno v severnem delu naše države pneumeumno vest, da bo država posegla po denaru hranilnic. Lotili so se hranilnic, ker so mislili, da bo o teh ljudstvo najprej verjelo, ki je čudov, da je v hranilnicah tudi naložen cerkveni denar, depozitni denar itd., katerega bi se država mogla najprej lotiti.

Kakor smo rekli, je ta vest preneuma, kar bodoemo takoj dokazali.

Da je ta vest preneuma vedo tudi špekulant, za to so se omejili ž no na hranilnice.

Zato se pa tudi niso upali lotiti s svojo vestjo posojilnic, ker predvso vedo, da do denarja v posojilnicah vendar sploh ne more nikdar dobiti kake pravice.

Vendar pa nobena stvar ni tako

*) Slovenski listi naj blagovolijo ta aktuelna pojasnila celoma ali vsaj v glavnih točkah ponatisniti.

neununa, da bi se ne našel kdo še bolj neunen, ki jo verjame.

Našli so se res ljudje, ki so brezvestni špekulantom šli na lim; verjeli so njihovo zvijačno vest in so šli v hranilnico po svoj denar — v svojo škodo — kar davno že obžalujejo.

Vlada špekulantom sicer ne glede na preveč na prste, to brezvestno početje pa ji je bilo le preveč in zato je finančni minister Bilinski v državnem zboru jasno odločno nastopil proti takim vestem ter svečano izjavil, da se vrlada ne bo nikdar dotaknila denarja, ki ga ima ljudstvo naloženega v denarnih zavodih — ker je ta denar nedotakljiva last vlagateljev.

Finančni minister še upa, da ne pride do vojske.

Vendar so za vojsko državne blagajne dobro preskrbljene.

Državna »Avstro - Ogrska banka« je tudi v dobrem položaju, ker samo njen zaklad zlata znaša 1250 milijonov t. j. Entisoč dvesto petdeset milijonov kron.

Vir dohodka, ki državi ne usahne, so davki, na katere bi vojska pač vplivala.

Država zna v sili iskati tudi (takozvana neproduktivna) izposojila v tej ali oni oblike — v najhujšem slučaju prisilno izposoji.

Izkliknjeno je torej popolnoma tudi za slučaj največje sile, da bi država samo le mislila na hranilne vloge v denarnih zavodih.

Sicer pa država niti ne more do hranilnih vlog v denarnih zavodih.

Hranilna vloga izplača se samo onemu, ki prinese hranilno knjižico.

Ako bi država res hotela imeti v denarnih zavodih naložene hranilne vloge, bi najprej morala od vlagateljev dobiti hranilne knjižice ter s temi hranilnimi knjižicami priti po denar, ker drugače ga ne dobi nihče in ga ne sme dobiti.

Dokler ima vlagatelj svojo hranilno knjižico, je njegova hranilna vloga na varnem in le njegova last, katera mora od denarnega zavoda dobiti, ko denar rabi in pride ponis hranilno knjižico.

Opozoriti pa moramo ne nekaj drugače.

Ako bi res prišlo do vojske, bodo tativne na dnevnom redu.

Priklatiti se bodo lahko tatoi, kdo kradli porabni denar.

Ako bi ljudstvo pričelo dvigati svoje hranilne vloge, bodo veseli tatoi, kateri bodo gotovo vohunili, kdo je tako nesposamten, da je denar dvignil in ga ima doma.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.

Inserat velja: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnemu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Slovenski Narod* velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—	celo leto	K 28—
pol leta	13—	pol leta	13—
četr leta	650	za Ameriko in vse druge dežele:	230
na mesec	2—	celo leto	K 30—

za Nemčijo:

celo leto . . . . .

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnemu: Knaflove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

takih elementov, ki prežijo na denar in torej ljudstvo zapeljujejo z raznimi vestmi, da bi denar dvignili iz varnega zavjetja v denarnih zavodih — ta pojasnila pa veljajo tudi v podušonim, ki imajo denar mrvoleženje doma in ne obrestosno in varno v denarnem zavodu.

Sicer pa upamo, da ne pride do vojske.

Manifestacijski shod za slov. vseučilišče v Kranju.

V soboto zvečer se je vršil v Kranju v veliki dvorani hotela „Nova pošta“ manifestacijski shod za slovensko visoko šolo. Predsedoval je g. dr. Štempihar, poročal je g. medicine Černič z Dunaja, ki je natančno opisal trnje pot slovenskega visokosloškega dijaštvu pri sedanjih škaloznih razmerah na avstrijskih visokih šolah.

Orgel je tudi vsa ugovore, ki jih navajajo naši nasprotniki proti upravičeni slovenski zahtevi ter dokazal, da je trditev o davčni premoči Nemcev med nami prazna bajka, dostruktur celo grda laž. Pokazal je tudi pot, po kateri smemo upati, da dosegemo, kar nam gre: vsi slovenski naroda morajo storiti svojo dolžnost.

Dijaštvu naj zanesi zanimalje med ljudstvo, to na shodih zahteva od vlade ustanovitev slovenske visoke šole in pritisne na naše politike, da se že vendar enkrat izkažejo in pripravijo vso zadavo vsaj za majhen korak naprej, naši znanstveniki pa naj takoj prično graditi temelj, ki bo na njem mogla slovenska visoka šola uspešno delovati.

Če pa nas vse zapusti, tedaj preostaja edino še samopomoč. Govornik je natančno navedel, kako bi bilo mogoče, da pridemo potom samopomoči v desetih letih do udejstvitve vsaj dela našega ideala, do pravnike faktute.

Ker je to natančne obrazloženo v brošuri „Slovenska visoka šola v Ljubljani“, ki jo izda v kratkem „vseučiliški odsek dunajskoga dijaštvja“, opozarjam Slovene že zdaj nanjo. Na predlog g. dr. Kušarja so se sprejeli sledeče resolucije:

Ljudski shod v Kranju dne 20. marca 1909:

1) najostrejše obsoja dunajsko vlado, ki dovoljuje, da se s sinovi slovenskega naroda postopa na avstrijskih visokih šolah tako škalozno ter se jim z različnimi šikanami in prejanjem skuša onemogočiti

študije, da bi tako tem ležje preplavili našo domovino nezmožni in nam sovražni nemški uradniki;

2) zahteva od vlade, da napravi tem neznosnim rameram konec. To pa se da dosegi edinole z ustanovitvijo slovenske univerze v Ljubljani, s katero se ne sme več odlašati. Vlada se zato najodločneje pozivlja:

a) da takoj ustanovi pravno fakulteto v Ljubljani, za katero je že pripravljen profesorski material;

b) da, dokler ni popolne slovenske univerze v Ljubljani, s štipendijami omogoči pridnim in talentiranim slovenskim dijakom usposobiti se za profesorje na nji;

c) da prizna študije in izpite v Zagrebu in izpopolni ondotno kakor tudi visoko šolo v Pragi v toliko, da ne bodo naši dijaki prisiljeni prenesti še nadalje sirovosti nemškega dijaštvja na Dunaju in v Gradcu;

3) pozivlja slovenske državne poslane, da postavijo kot prvo točko v svoje parlamentarno delovanje ustanovitev slovenske visoke šole v Ljubljani in nastopajo proti vsaki vladni takot, kot bo nastopala ona proti tej naši zahtevi.

Ultimatum?

Carigrad, 21. marca. Turška vlada je bje dobitila z Dunaja obvestilo, da bo avstro-ogrski poslanik grof Forgach te dni vročil Srbiji ultimatum. V ultimatu bo avstro-ogrsko vlada zahtevala, da se Srbija odpove vsem svojim zahtevam glede teritorijalnih kompenzacij in prizna, da je vsled sklenjenega sporazuma med Avstro-Ogrsko in Turijo definitivno rešeno bosansko vprašanje. Grof Forgach bo zahteval odgovor na ta ultimatum tekom 48 ur ter bo zagrozil, da sicer prekine Avstro-Ogrska diplomatske zvezje s Srbijo. V takojšnjih vladnih krogih pričakujejo, da se spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo reši tekom tega tedna, to je, da se odloči o vprašanju, da li se ohrani mir ali izbruhne vojna.

Pesimistično naziranje.

Budimpešta, 21. marca. Tukajšnji merodajni krogi sodijo zelo pesimistično o zunanjem položaju. Situacija se poostrejuje, ker se velesile vedno ne morejo odločiti za intervencijo v Belgradu. Včeraj je vlada izdala prepoved na časopise, poročati o vojnih pripravah, predvsem pa o mobilizacijskih odredbah.

hišico s tesnim dvoriščem, na katerem stoji tudi hišica. V teh hišicah bivala dva goloba, Davorin in Vela. Priprsto, ali jaka ukusno urejeno domače gnezdece. Videlo se je, da je tu vladala umetniška in nežna roka. Malokdo si je s svojim življnjem in delovanjem pridobil sreca vseh Srbov kakor ravno Davorin in Vela. Zapazil sem na ulici v kavarni, kako je spoštovan naš Davorin. Meščani ga niso drugače pozdravljali, nego: čika Davorin, naš čika.

Narodno gledališče ni prostorno in je premajhno za Belgrad, a uspeva dobro. Dohodki so mu: državna podpora 40.000 dinarov na leto, kralj daje vsako leto 6000, občina takisto 6000 dinarov, a vsakoletna vstopnina iznosi 130.000 dinarov, tako da letni dohodki dosežejo sveto 200.000 dinarov.

Sole.

Za šole žrtvujejo Srbi mnogo. Sploh smo že videli, da so za napredok jaka vneti. V Belogradu je vsečelišče, tri gimnazije, ena ženska gimnazija, ena realka, ena višja delniška šola, ena gluhanemnica, potem šola za izgubljeno deco in večna šola za makedonske delavce. Ti delavci se več verounek, državne nauke, čitati in pisati.

(Dalje pričakanje.)

to je od Mažarov. To so le slabe podružnice. Vse poslovanje se vrši v Budimpešti, denar se naravnost steka v Budimpešto, kjer je tudi knjižničnično zadružno organizacijo, ki mu je sigurna pomočnica v vsaki stiski.

Osobito sedaj (1906), ko je vzbuknila carinska vojska z Avstrijo, ne prešinja srbskega poljedelca strah. Goveril sem o tem z raznimi ljudmi, katerim je bil jasen položaj v deželi, in vsi so mi odločno zatrjevali, da kraljevina Srbija ne čuti avstrijskega udarca. Edini so takozvani eksporterji, ki stokajo v deželi. Leta 1907. je imela »Glavna zveza srbskih poljedelskih zadrug« 12. občini zbor koncem meseca avgusta, ki je potrdil, kar sem poprej omenil. Srbski zadružniki so se izjavili o trgovinski pogodbami z Avstrijo, da se naj ne sklene z Avstrijo nobena trgovinska pog

Dnevne vesti

V Ljubljani, 22. marca.

Občinski svet ljubljanski ima v torek, dne 28. marca ob petih popoldne izredno sejo. Na dnevnem redu javne seje so: naznanila predsedstva in poročila: o volilnih komisijah za bodoče dopolnilne volitve v občinski svet; o reklamacijah, vloženih proti volilnemu imenuku za bodoče dopolnilne volitve v občinski svet; o dopisu županovem glede premene neke doloepravilnega reda mestnega magistrata; o dopisu mestnega magistrata glede opustitve pespotni paro štev. 518, kat občine Št. Petersko predmestje kot javna pot; o pogodbi med mestno občino in vodovodno zadrugo v Spodnji Šiški glede dodaje vode iz mestnega vodovoda; o volitvi dveh zastopnikov občinskega sveta v naborno komisijo za konje; o prošnji zadrugu izvoščkov v Ljubljani za določitev turnusa za komisijске vožnje; o prošnji kuratorija kmetijsko-kemičnega preskuševališča v Ljubljani za zvišanje letnega prispevka in o prošnjah za razpisano cesar Franc Jožefovo ustanovo za realce. Na devnem redu tajne seje so: predstvena naznanila in poročila: o prošnji vloženih nekega policijskega uslužbenca za pokojnino in posmrtao četrter o prošnji Frana Kapeša za prenos gostilniške koncesije mladostenih Ane Sedejeve otrok.

Shod narodno-napredne stranke v Cerknici, ki se je kot odgovor na zadnji klerikalni shod vršil včeraj popoldne pri Žumru, seje obnesel v vsakem oziru kar najboljše. Kot odposlanca osrednjega odbora narodno-napredne stranke sta nastopila kot govornika dr. I. Tavčar in dr. Anton Švigelj, ki sta od ločno zavrnili neresnice, podikanja in laži, katerih so se na klerikalnem shodu trosile proti narodno-napredni stranki ter posameznim njenim pristašem. Tudi cerkniški župan gospod Serko je sijajno, na podlagi uradnih spisov in raznih „zgrevanj“ nasprotiških izjav in prošeje za opršenje ovrgel očitanje nepravilnega postopanja pri razdeljevanju krmek itd. Shoda se je udeležilo nad 200 ljudi, med njimi izpočetka 17 klerikalcev s katehetom P. D. Bevkom na čelu, ki se je tudi oglasil k besedi in doživel tako blamaž, da jo bo pomnil dokler bo živ. Ravn tako tudi neki Korče, ki je menda kot ena najsijsajnejših klerikalnih luči predsedoval zadnjemu klerikalnemu shodu. Interesantno je bilo to, da so klerikalci hoteli škodovati našemu shodu s prreditvijo nekega obrtnega shoda, h kateremu so iz Ljubljane dali zapisati Kregarja in Ložarja, pa so se opekl, kajti sklicatelj tega obrtnega shoda je prišel na naš shod jadikovat, da se njegov shod ne more vršiti, ker ni zborovalci, in je moral shod preložiti na poznejsjo uro. Zborovalci so burno pritrjevali izvajanjem naših govornikov, in narodno-napredna stranka sme zabeležiti enega najlepših uspehov. Obsirno poročilo priobčimo v sredo.

Domobrani minister Georgi o ljubljanskih septembrskih dogodkih. V govoru, ki ga je imel domobrani minister Georgi pretekli petek v poslanski zbornici, je reagiraludi na izvajanja poslancev Ivana Hričarja glede ljubljanskih septembrskih dogodkov. Ni nam treba naglašati, da je Georgi v poslanski zbornici postavil na isto stališče, kakor svoječasno vojni minister Schönaich v delegaciji, na stališče namreč, da je bilo postopanje vojaštva pri septembrskih demonstracijah v Ljubljani

Vstopivši v sobo, je tuji oficir zagledal pred seboj v preprosti, a okusni obliku čudovito lepo mlado ženo, ki ji je dajal izraz žalosti poseben čar. Zravnal se je in se globoko priklonil.

„Milostiva gospa,“ je reklo, »dovolite, da se vam predstavim — dragonski polkovnik grof Schliessens.«

Heleni je zastajala sapa in spretele se jo zle slutnje. Srce se ji je krčilo. Položila je roko na prsi, iz njenih oči je pa zasvetil tak strah, da je polkovnik naglo pristopil k nji in jo podprt.

„Milostiva gospa — bodite močni —«

Posadil jo je na stol in jo prikel za roko. „Milostiva gospa — saj gotovo slutite kaj me je privelo — nesrečna usoda — prinašam vam zadnje pozdrave —«.

„Leon —«, je vzkliknila Helena. »V bitki pri Mortari je bil zadet v hrbot in je izdihnil na mojih rokah. V smrtni uri mi je zaupal vse. Naročil mi je naj vam sporočim, da se vas je tudi v trenotku smrti spominjal v srčni ljubezni in da vas prosi odpuščanja. Za dediča svojega premoženja je določil vašega bolnega brata.«

„Moj brat — je mrtev — umrl — ja na dan moje — poroke,“ je dihnila Helena, sklonila glavo in brez zavesti zdrknila s stola.

popolnoma pravilno in da so vse rekriminacije v tem oziru popolnoma neopravljene. Georgi je rekel med drugim: Sklicujem se na izjavo, ki jo je podal vojni minister v delegacijski seji dne 21. oktobra 1908, ter zatrjujem, da ostane vkljub nebitnostju nasprotstvom v izpovedih udeleženih vojakov in njih vojaških predpostavljenih neomajano dejstvo, da so vsa očitanja neopravljena. Na temelju novih poizvedb vztraja vojni minister pri svoji izjavi, ki jo je podal meseca oktobra v delegaciji. Tej izjavi se pridružujem tudi jaz. Kar pa se tiča specjalnih napadov na 27. pehotni polk, opozarjam samo na tradicionalne simpatije (?), ki jih je ta polk povsod in vselej užival pri prebivalstvu sedanjega nenemškega mesta (?) in da je visoko vzvišen nad všakimi napadi. Ljubljana pa se naj spomni, s kako požrtvovanostjo in kako uspešno so se dični Belgijci vzpričo potresne katastrofe 1. 1895 ne ozirajo se na lastno življensko nevarnost in na rodnost udeleževali pomožne akcije. Ta spomin naj pripomore k temu, da zopet pride med prebivalstvom in garnizijo do sporazuma, ki bo zasti v sedanjem položaju dvakratnega pomena in dragocenosti.“ — Ta izjava domobranskega ministra izpričuje znova, da se merodajni krog niso vzel niti toliko truda, da bi proučili sodni akti, ki se tičajo septembrskih ljubljanskih dogodkov in ki v bengalični luči osvetljuje postopanje vojašta dne 20. septembra. Kdor je čital odprto pismo na vojnega ministra Schönaicha, ki ga je priobčil „Slov. Narod“ dne 30. oktobra 1. in ki je bil sestavljen na podlagi sodnih aktov, bo temu pritrdil. Da vzpriča takšnega odgovora domobranskega ministra poslane ljubljanskega mesta ni mogel in ni smel glasovati za rekrutno predlogo, je več nego jasno!

Neodvisni deželnozborski deželnozborski kandidat. Gospod Ivan Bukovič, mizar v Vipavi, nastopil je kot neodvisni kandidat za izpraznjeni deželnozborski mandat v vippavsko idrijskem okraju. Na volilnem shodu v Vipavi dne 14. t., katerega se je udeležilo nad 200 neodvisnih volilcev, bila je soglasno sprejeta kandidatura Ivana Bukoviča, mizarja iz Vipave. Prihodnje dni bode Bukovič sklical v vippavsko-idrijskem okraju še neksj shodov. Klerikalci se silno jezo nad to kandidaturo!

Radi krivične razdelitve kmilj vladna na Vipavskem silno razburjenje med kmetskim ljudstvom. Na Vipavsko je prišlo prav malo kmilj, da celo nekatere občine niso prav nič kmilj prejeli. Kam je šlo 600 000 K za odpomoč bedi ubogega kmeta? Kmetje uvidevajo, kako so jih varali klerikalci.

Najnovejši švindel okrajnega načelnika mestnega župana ptujskega Orniga. Peka Orniga so nemški volilci vrgli iz trgovsko-obrtnice zbornic, dnes je bilo do letos to zbornico zastopal celo v deželnem zboru. S svojim „delovanjem“ si je ta ptujski renegat pridobil toliko zasluga, da so mu dali volilci slovo. Bližajo pa se volitve za okrajni zastop ptujski. Tu bi pa rad gosp. Ornič stal, splezal bi rad spet na stolec okrajnega načelnika! Poslal je na lov, ker ne more obdelovati sam volilcev svoje najzvestejše prijatelje. Tako se peha po okraju in lov volilcev Ornigov stav, šnopsar Strašil, trgovec Slavitsch in drugi! Tudi okrajni tajnik Pengou je že mobiliziran za agitacijo v prid načelniku Ornigu. Pa to vse še ne zadostuje, obeta premalo uspeha! Iznašli so nov švindel. Okrajni odbor, kojemu je načelnik Ornig svak Strašil pa sv. duh, razposlal je na nekatere občine slovenskih goric pozive, naj imenujejo peka Orniga v Ptiju za njegove „zaluge“ častnim občanom. Predznost te nemčurske gospode je šla tako daleč, da so povabili celo občinski odbor na pr. iz Mestnega vrha v okrajno pisarno ter tam predložili obč. zastopnikom izgotovljeni zapisnik v podpis, v katerem se izvoli Ornig brez seje in sklepa častnim občanom! Ko pa to ni šlo, so pustili gospodje v pisarni okr. odbora tudi „handlati“. Zbrisali so „častno občanstvo“, terjali so za načelnika Orniga „tiefgefühlten herzlichen Dank“ itd. Ko se tudi to ni doseglo, so baje občinske zastopnike načelnik Ornig „nemilostno“ odustili! Tu je spet Ornig pokazal, česa je zmožen! Na komando si hoče pridobi častno občanstvo! S tem bi rad javnosti pokazal, kako je priljubljen, kako se njegove „domnevane zasluge“ priznavajo in plačujejo! Natančneje in podrobneje poročati o tem inšceniranem švidlu župana Orniga bode še dovolj prilike!

Obravnava proti dr. G. Žerjavu bo butri v torek 23. t. m. ob 4. popoldne v razpravnem dvorani deželnega sodišča. Dr. Žerjav je tožen po § 305 k. z., ker je na shodu v „Mestnem domu“ baje pozival zbor-

valce, naj dadó na imenovanje Albinu Belarja za deželnega šolskega nadzornika baronu Schwarzu — „brahljen odgovor“. § 305 določa kot kazen zapor od 1 do 6 mesecov. Razdovdno smo na razsodbo sodišča v tej aferi.

Ugovor proti zaplembi našega lista radi Klofačevega govora v avstrijski delegacijski in radi škandala v belgijski vojašnici ob Žitnikovem pogrebu smo vložili že pred tedni, a še vedno ni raspisana razprava o tem ugovoru. Kaj je temu vzrok?

Vesti o umoru avstrijskega poslanika grofa Forgacha, o umoru srbskega kralja Petra in prestolonaslednika Gjorgja so se širile včeraj in danes po mestu. Ljudje so se informirali po telefonu in so prihajali v uredništvo spraševat, če so te vesti resnične. Razume se samo ob sebi, da so te fantastične vesti od kraja do konca izmišljene.

Imenovanja. Podpredsednik dež. sod. v Trstu g. Fr. Dukić in višjesodni svetnik gosp. M. Gabrijelčič sta postala dvorna svetnika na najvišjem kasacijskem sodišču. — Finančni koncipist dr. D. Brence v Celovcu je postal finančni komisar.

Iz pošte službe. Poštno ravnateljstvo v Trstu je izročilo vodstvo za oddajo pošte občini Stara vas in Orehek v pol. okraju novomeškem nadučitelju v Oreahu g. Šrečku Vagu.

Iz šolske službe. Na mesto umrlega nadučitelja g. J. Žnidaršiča je imenovan bivši suplent na ljudski šoli v Colu g. J. Dolgan za provizoričnega učitelja in šolskega vodjo v Brasnici. — Namesto obolelega učitelja g. Fr. Trošta je imenovan za suplenta na ljudski šoli v Borovnici g. Jožef Trtnik.

Članom „Slovenske Matice“ v vednost, da je „Zemljevid slovenske zemlje“ v pisavi skoro izdelan in izide najbrže letos. Glasom § 3 ali 2 matičnih društvenih pravil se plačuje letinna v prvi polovici vsakega leta. Vsak član, ki se zglaši kasneje, nego določa gornji rok, ne more več reflektirati na izdanja tistega leta.

Za blišne posestnike važno razsodbo je izreklo najvišje sodišče pred kratkim. V Pragi se je dogodil slučaj, da pločnik pred hišo neke zavarovalnice ni bil posut, vseled česar je neki mimočodi padel in si zlomil roko ter potem tožil zavarovalnico kot lastnico hiše, ki mora skrbeti za to, da je pločnik ob gotovih vremenskih prilikah posut, na povračilo škode in odškodnino za bolezine. Deželno sodišče je ugodilo tožbi, katero je tudi potrdilo deželno nadšošte. Najvišje sodišče je toženku revizijo zavrnilo ter izreklo v utemljiti razsodbo, da je hišna lastnica odgovorna za vse posledice, ker ni dala posuti pločniku s peskom, dasravno je bil lednat.

Slovenský Práhled pričebuje v prevodu Jaromira Boreckého in L. B. Ant. Áškerceve pesmi „Galeb“, „Večer v džamiji Mehmet Alija“, „Mohamed in Ajša“, „Kosa“ itd. Vsi ti prevodi so veren odsek izvirovka in se mestoma čitajo kakor v originalu.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj priredi v sredo, 24. t. m., zavabni sestanev v gostilni „pri Lipi“ v Židovskih ulicah. Vabiljeni so člani in društveni prijatelji. Začetek ob 8 zvečer.

II. ebčni zbor društva slov. trgovskih sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani se vrši, kajti je bilo že vsem gg. članom po listih in pismeno naznjaneno, v nedeljo, dne 28. t. m., ob polu 10 v salonu hotela „Lloyd“ v Ljubljani. Za polnočevalno udeležbo prsi odbor.

Orožnov večer. »Slovensko planinsko društvo« je priredilo v četrtek zvečer v restavraciji »Narodne doma« v čast svojemu častnemu članu, bivšemu dolgoletnemu predsedniku g. profesorju Franu Orožnu, večer, da mu izroči diplomo častnega članstva. Zbrala se je okrog slavljenca lepa družba njegovih častilcev, iubiteljev planinstva, tudi nekatere občine. Društveni predsednik g. profesorja Franu Orožnu, večer, da se lahko tolmači iz njega očitanje vlad, da se ni oficijalno udeležila otvoritev razstave, kar mi ni prišlo na um. Iz vedel sem pa tudi da se tolmačijo iz mojih izvajanj napadi na kranjsko nemštveto in celo na vojaštvo, zlasti z ozirom na predrastično primo katero sem napravil morda in parenthesis kot slab dovtip svojemu sosedu. Da se mi ne bo moglo delati nadalje teh očitkov, prosim slavno uredušča, da priobiči blagohoton moja dotična izvajanja v celem obsegu: »Slavni zbor! Gospod Ružička je predigal, naj se voli sedanje predsedništvo per acclamationem. S tem predlogom se pa ne strinjam popolnoma. Napravili smo razstavo, katera je nekaj vredna, toda otvoritev je ostala brez pravega vtisa. Slovenci znamo premalo napraviti iz svojih stvari, tudi če so dobre. Naj bi nam bili za vzgled Nemci. Naj bi napravili ti še tako malopomembno razstavo, napravili bi stvar popolnoma drugače, sijajno in imenitno. Mrgolebi frakov in uniform in tudi svoje dame bi pripeljali k otvoritvi. Pri nas ni bilo vsega tega nič. Manjkali so vsi naši gospodje, kateri nas sicer oficijalno reprezentujejo. Če se ne bi bil potrudil in delal odbor in podpredsednik, ne bi imela stvar niti tega malega uspeha. Rabimo torej pred vsem delaven odbor in ne reprezentacijskih oseb. Radi tega predlagam, da se glede predsedstva opusti dosedanje običaj reprezentance, in da volimo

bilo tu treba dela, koliko je bilo skribi, in kolika je bila njegova odgovornost, kajti tedanji časi niso bili ugodni društvu, treba je bilo silno previdnega dela, a gosp. profesorju Franu Orožnu se je posrečilo povestni društvo preko vseh onih umetnih zaprek, ki so mu jih stavili na pot zlasti naši narodni nasprotniki, in je dovesti do ugodnih uspehov. Velikanska je bila odgovornost predsednikova in društvo je storilo le svojo dolžnost, ko ga je za vse te zasluge imenovalo za svojega častnega člena. Diploma, ki mu jo sedaj izroča društvo, naj mu bo v spomin dela v društvu in sprejme naj jo hrane društvo v dobrem spominu! Živahnodobravjanje je sledilo tem besedam. Slavljene je sprejel diploma zatrjajoč, da je lepi napredek društva pred vsem zasluga delavnega odbora. Društvo je imelo res veliko neprilik, posebno v začetku, a vedno se je posrečilo srečno prijadrati v pristan, to pa zato, ker je imelo društvo zdravo podlagu, ker je bilo pametno zasnovan. Le tako je moglo vedno krepljati za svojim trojnim ciljem, narodnim, narodno-gospodarskim in blagotvornim. Zbujalo je narodni čut, odkrijevajoč krasost slovenskih pokrajin svojemu lastnemu narodu, ki tembolj ljubi svojo domovino, čimbolj jo pozna; privabilo je tuje v naše kraje in s tem povzdignilo narodno-gospodarsko zdravljeno uspešno delovanje tudi v bodočnosti, da ne bo tuje več grabil iz rok našemu narodu njegove rodne zemlje, da naš narod zagospodari na svojih lastnih tleh. Odgovarja mu slavljenec in napija v prvi polovici vodstvenemu predsedniku g. dr. Tominšku, v katerega krepkem delovanju vidi povzdigno društva. Ko je še g. okr. glavar Lapajne v svojem šaljivem nagovoru spomnil slavljenca težkih »španških turk« pred 35 leti, se je razvila nato med petjem narodnih pesmi in živahnemu pogovoru lepa prijateljsko domača zabava, ki gotovo stane slavljenca in njegovim slaviteljem v najboljšem spominu. — Diploma je delo g. Hinka Smrekarja. Napis se glasi: »Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani« je imenovalo na občenem zboru dne 20. marca 1908 svojega prvega mnogoletnega predsednika g. profesorja Frana Orožna, hvaležno priznavaje velike njegove zasluge v prospeku društva za svojega častnega člena.« Na levih strani napisa stoji »gorski duh«, kralj planina, brada mu je porastla preko kolen, na glavi ima krono odičeno s planinkami, v roki pa mogočno palico, okrašeno s slečem. Na desni je »Cvetana« z Zlatorogom in Skratom noseč planinski pozdrav slavljenemu v podobi bujnega planinskega evetja. Nad napisom je videti »Orožnovko«, spredaj pa Črno prst. Diploma je res umetniško delo in dela izgotovljena vso čast. Bog daj, da bi se mnogo, mnogo let spominjala slavljenca na njegovo požrtvovanje in uspešno delovanje v korist slovenskemu planinstvu!

K sobotnemu poročilu: Slovenski lovski klub nam piše gosp. dr. Miroslav Lukanc. Slavno uredništvo! Vaše sobotno poročilo o mojih izvajanjih pri seji lovskega kluba je vselej okrašljana netočno,

bila priprava dokaj ceneje in baje še pogojenega ni bil voljan izplačati, tako da se je bilo batiti konflikto. To je bilo obilo kronico, toda le eno je bilo potrebno. Misliši se mora, da stojimo tik spomladini in da sneg ne bo dolgo napravljal ovire, tedaj bi bilo uместno precej v začetku v primerni razdalji napraviti prostore za izognitev, k temu bi treba sile malo delavcev in novcev. Tako pa se je trikrat oralo, napislo pa najelo, v nekaterih krajih do 30 in več oseb za kidanje snega na cestah. Pilo in vplilo se je veliko, a malo delalo. Enako ravnanje se mora naravnost smatrati kot zapravljanje! Vsak predviden podjetnik gleda na to, da kar ceneje izhaja, nikakor pa ne znamenom, ljudstvu nakloniti zaslužek.

Na Jesenicah je bil 19. t. m. pogreb nemškocionalnega učitelja savske nemške šole Pospischila. Prišla je vsa savska nemškutaria, ki je pred krsto izzivala z dvema vencema z vsemenskimi trakovi. Pogreba se je udeležilo tudi društvo z nemško komando. Pri tem društvu so ljudje, ki jim ni dosti, da so jih tri leta mrcvarili in hočejo zdaj nabirati novce, da jih bo enkrat vlada konfiscirala. Heil!

Del. bral. društvo v Idriji. Pevski zbor priredi na praznik, dne 25. marca 1909 v realni televadnici velik ljudski koncert. Sodelujejo: pomnožen popoln orkester slav. Glasbenega društva in pomnožen moški in mešan zbor del. bral. društva. Vseh sodeljujočih 65. Koncert vodi pevovodja Zorko Prelovec. Ker je čisti dobiček namenjen fondu za prislavo društvene 25 letnice, se preplačila hvalno sprejemajo. Pevski zbor začenja to pot s svojimi rednimi koncerti. Vspored prvega kaže najboljše. Dve fini skladbi bratov Pavcev, Foersterjeva Ljubica, eden najboljših slovenskih zborov, ki ga je pela Glasbena Matica l. 1896 na Dunaju, ljubka Gerbičeva Gondolirjeva pesem, karakteristična Adamičeva "Ptička", dve priprosti narodni in efektni Foersterjevi "Vene Vodnikov". Dolžnost idrijskega občinstva je, da napolni dvorano do zadnjega kotička. Stroški so ogromni, cene so se jako znižale, da bo mogoče koncert vsakomur poseti. Galeristi sedeži so najdražji radi tega, ker se tam najbolje sluši. Vstopnice se prodajajo v prodajalni gospe Fani Lapajne.

Umrl je dne 21. t. m. vrlji pristaš narodno-napredne stranke g. Viktor Uršič, posestnik na Slapu pri Viču. Bodil blag spomin vrlemu možu!

Novo postajališče z imenom Vreme se ustanovi v kratkem med postajama Divača in Gorenje Ležeče. S potrebnimi deli se prične takoj. Južna železnica otori imenovano postajališče le pod pogojem, da jo pri napravi ne zadenejo nobeni stroški. Če so hoteli občani to doseči, morali so se zavezati pokriti vse stroške, sicer bi pogorela celo zadeva, kakor je že preje parkrat. Ohčani so pa sklenili pogodbo z Južno železnicijo le s trdnim upanjem, da se bo nabrašlo v to potrebnih prostovoljnih doneskov. Osnoval se je poseben odbor, čigar naloga je nabirati deneske v imenovani namen. Zato se naproša vsakogar, kojemu bo to postajališče katerikrat dobro došlo, čiromima ima katralki stik z Vremsko dolino, naj prisloko na pomoč po svoji možnosti pogumnim, a revnim Vremcem, ki se niso zbalili pokriti stroškov bogati Južni železnici, samo da se doseže že dolgo zaželenjeno in potrebljeno postajališče in s tem ustreže splošni koristi. Postajališče kakor tudi primerna železniška zveza bosta nudila prirejati Tržačanom in vsem bližnjim ob tej bivajočim izlete v krasno vinorodno in sadjerodno Vremsko dolino. Doneski naj se blagovoljno pošljati na naslov: Odbor za nabiranje prostovoljnih doneskov postajališča Vreme pri Divači.

K deželnezborskim volitvam na Štajerskem. Minoli teden so se vršila v Mariboru kompromisna pogajanja med "Narodno stranko" in "Knečko zvezo". A ta pogajanja so se baje razbila, kakor slisimo izza kulisi. Klerikalci so pa preveč "čuti" in dr. Korošec ne trpi poleg sebe koga, ki bi bil inteligentnejši od njega. Bil se bo torej na slov. Štajerji na vsej črti volilni boj.

"Učiteljsko društvo sa laški okraji" je razposlalo bratskim slovenskim društvom na Spod Štajerskem oklic, kjer jih poziva, da store sklep ob svojih zborovanjih zastran slovenskega razpravljanja pri okrajnih učiteljskih konferencah, glede slovenskega uradovanja šolskih vodstev s šolskimi oblastmi, glede uvedenja samoslovenskih uradnih spisov in tiskovin i. dr. Tako se nam piše iz učiteljskih krogov slovenskega Štajera in mi to namero kar najtopleje pozdravljamo. Radi enotnosti in enakega postopanja pa naj učiteljska društva tozadne svoje ukrepe oglašajo vodstvu "Zvezze slovenskih Štajerskih učiteljev in

učiteljic", katero bode potem dalje storilo svoje v tej zadevi.

Štajerski učiteljski "Bund", katerega član je tudi vesoljno slovensko učiteljstvo Štajerske dežele, ima letos o Veliki noči svoj glavni zbor.

V Gornjem gradu je na praznik dne 25. t. m. ob pol 3 popoldne prvi občni sber "Gornje grajske ženske podružnice" Družbe sv. Cirila in Metoda" v salonu gostilne Mikuševe. Po zborovanju je v čitalniški dvorani predavanje družbenega potovalnega učitelja gospoda Prekorčka in nato se uprizori tridejanka: "V Ljubljano jo dajmo". V delokrog nove podružnice spada ne le trg Gornji grad, temveč tudi občina Nova Šifta, Bočna itd. Narodno ženstvo, okleni se svoje podružnice! Sploh pa je vsakdo dobro del!

V Čopah pri Vranskem je kučil bivše Virantovo posestvo na javni dražbi Slovenec g. F. Kladnik, poštar na Vranskem, za 32 000 kron.

Nov most se zgradi čez Dravo pri Mariboru. Vlada je dovolila za zgradbo 2 mil. kron prispevka.

Jako prijazne pozivljiva odbor odbor bralnega društva v Gaberjih onega, ki je odnesel iz društvene sobe nabiralnik, naj pride k blagajniku po ključek, ga izprazni in vladno vrne vsej praznega nazaj.

Zopet samemor vojaka. V

Gradišču ob Soči se je ustrelil korporal 22. tam. lov. oddelka Oger B. Farkaš.

Ustanove za fotografije po 800 krom v svrhu napredka in spopolnitve moderne fotografije je razpisalo vodstvo c. k. grafičnega in preizkuševalnega oddelka na Dunaju, namenjene posebno fotografom z deželi, katerim je vsled visokih stroškov v svrhu strokovne izobrazbe nemogoče bivanje v mestu. Prošnje do 15. kmavca na omenjeni zavod.

Zaradi malenkosti smrt v četrtek popoldne sta se v Tönniesovi tovarniški šupi zaradi neke malenkosti sprla klučavnica vajenca Anton Kurent in Ivan Mirtič ter si slednjič skočila v lase. Ker je bil pa Mirtič podlegel in hotel odići, mu je Kurent začagal, da se bodeta že zvečer videla. To je pa Mirtič tako razjezilo, da je zgrabil 90 cm dolgo žezlo in ga zalučil Kurentu v glavo. Ker se je ta takoj zgrudil, je prisloko Mirtič, kakor tudi prisotni delavci k njemu ter ga začeti drgniti s snegom in oblavit vodo, a ga niso mogli spraviti k sebi. Takoj so počkali rešilni voz in odpeljali poškodovanca v deželno bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl. Mirtič je bil aretovan in izročen sodišču.

Karambol. Ko je v soboto prislo prijeti poštni hlapco Fran Stergar z dvorišča glavne pošte poštni voz, je v istem trenotku prišel mimo električni voz. Zadel in podrl je konja, Stergar pa je padel z voza, ne da bi se bil poškodoval.

Nesreča. Danas dopoldne je padel na južnem kolodvoru komisjonarju Ferdinandu Lebnu zabolj na levo nogo ter mu jo zlomil. Prepeljali so ga z rešilnim vozom.

Delavske gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 100 Macedoncev, 40 Hrvatov in 12 Slovencev, nazaj je pa prišlo 97 Hrvatov. V Heb je šlo 40, v Inomost 50, v Scheibs pa 39 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Šolska učenka Viljemina Bambergerova je izgubila bankovec za 10 K. — Ga. Marija Elsnerjeva je izgubila rjava usnjato torbico, v kateri je bilo več loterijskih listkov, robec in ključ. — Služkinja Marija Avguštinova je izgubila črn dežnik, vreden 3 K. — Ga. Maria Kavčičeva je izgubila zlat uhan. — Na južnem kolodvoru je bila izgubljena, ozir. najdena siva ženska ruta, dve palici in rjava rokavica. — Železniški čuvaj Anton Mrak je izgubil usnjato denarnico, v kateri je imel do 7 K denarja. — Trafikantinja g. Vida Velkovrhova je izgubila zlat uhan. — Posestnica ga. Marija Holeg je izgubila zlato brošo s perli in biseri, vredno 80 K. — Poročnik g. Osvald Ravanelli je izgubil usnjato tobačnico. — Kuharica Ursula Hočvarjeva je izgubila denarnico z manjšo vso denarja. — Čevljarski pomočnik je izgubil prost bankovec za 10 K.

Uradne vesti. Pri graškem deželnem nadodisčiu razpisani sta dve mesti sodnih slug. Prošnje do 19. maja travna. — Javna dražba hiše št. 3 v Trebnjem se vrši dne 5. maja travna ob 10. uri dopoldne pri ondotnem sodišču. Izkljena cena hiše z vsem posestvom je 20 895 krom, vadij v običajnih vrednostih izkazih 10%. Dražbeni pogoj pri dr. A. Kuharju v Trebnjem. — Razpisana so mesta okrajnih babic z letno plačo po 150 krom v Kolovratu, Aržičah, Hotiču, Moravčah, Polšniku, Višnjem gori, Temenici in Leskovou okr. glavarstva litiskega. Prošnje na omenjeno glavarstvo do 30. malega travna. — Javna dražba hiše št. 9 v Hrastnicah s pripadajočim semljščem se

vrši dne 26. malega travna pri okr. sodniji na Vrhniki dop. ob 9. uri. — Cenilna vrednost znača 1037 krom, najmanjši ponudek je 691 K 32 v.

Drobne novice.

— **S tira je skočil** brzovlak pri Waedenswillu v Švici radi napačno postavljene prestave. Ubila sta dva delavca, ki sta delala na vozovih, v katere je brzovlak trčil in razbil.

— **Profesor na realki** v Črnomorju. K. Maksimovič je skočil v globok vodnjak, da koder so ga drugi dan smrznenega izvlekli. Vzrok bo lezen.

— **Nov otok** je odkril japonski raziskovalec Matsušima severozahodno od ruskega otoka Sahalina. Otok je precej velik in posebno ugoden za ribištvo.

— **Poskušen napad na smodniščico.** V noči od torka na sredo so poskusili neznani napadalci začigli smodniščico 18 honvedskega polka v Požunu. Straža jih je pravočasno zapaxila in poklicala pomoč. Napadalci so ušli.

— **Konkurzov** je bilo leta 1908 v Avstriji 2351.

— **Trčila sta** dva mešana vlaka ogrske državne železnice pri postaji Bashalon. Bata baje vsled nepazljivosti prometnega uradnika. Trije potnikin in en uslužbenec so ranjeni.

— **Znak podvijanosti.** V ogrski občini Vična sta se sprla nek kmet in njegov kocijač. Med prepričom je pograbil kocijač v svoji podvijani togoti kmeta, ga privezel na bližnjo tnalo, mu odsekal s sekiro glavo ter jo bacnil preklinjajo v kot.

— **Zgorela je v Petrogradu** velika delavska hiša grofa Totičeva. 10 ljudi je zgorelo, 25 je smrtno ozganjih, 5 težko ranjenih. Škode je nad pol milijona rubljev.

— **Novi veleizdajci.** V Słanem hamu so zaprli vsled došlih veleizdajskih ovad 9 tamošnjih kmetov.

— **V Budapešti** pa so baje zaprli več srbskih častnikov radi veleizdaj.

— **Tovarne za letalne stroje** snujejo ravnatelji ameriških tovarn za kolesa in avtomobile. Vodja te zvezze se je izrazil, da proučuje tekem 6 let natanko razvoj letalnih strojev in zrakoplovov, ter da je stvar v toliko napredovala, da se izroči lahko javnemu prometu letalni stroj kot najnovješje sredstvo modernega športa. Cene različnih izdelkov bodo znašale od 30 000 krom do 150 000 krom.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Kričanje ga je razburilo. Posestnika sinu Jožef Vičič je bil vsled kričanja Marije Tomažič v Dobrepolju tako razburjen, da je vrgel kamnem v okno Tomažičevega stanovanja. Razdrobil je šipo, in ker se je kamnen v okvirju odbil, je zadel Mario Tomažič v glavo ter jo sicer le malo poškodoval. Nevarnost pa je bila za otroka, ki je ležal v zibelini sredi sobe. Obsojen je bil na štiri tedne težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Položaj je skrajno nevaren.

Dunaj, 22. marca. V merodajnih krogih sodijo o zunanjem položaju skrajno neugodno. Situacija je postala nevarno napetna, ne toliko zaradi državnih akti in vse dragocenosti iz kraljevega dvorca. Špolščno se sodi, da je kriza prikipeva do vrhuncu in da pada odločitev o vojni in miru že te dni.

Novi bosanski namestnik.

Sarajevo 22. marca. Novo imenovan bosanski deželni šef general Varešanin je došpel včeraj ob 3. popoldne semkaj s posebnim vlakom iz Mostara.

Prepoved fosforjevih užigalnic.

Dunaj, 22. marca. Vlada je predložila zbornici zakonski načrt o prepovedi izdelovanja in razpečavanja užigalnic, ki so narejene s pomočjo belega ali rumenega fosfora.

„Nekaj ur nas še loči od vojne“.

Belgrad 22. marca. V vojašnici prostovoljcev je imel prestolonaslednik Gjorgije govor, v katerem je rekel med drugim: „Bodite pripravljeni, zakaj od izbruhu vojne nas loči jedva par ur. Nadejam se, da bo vsak od vas storil in polni meri svojo sveto dolžnost in da ne bo niti trenotka pomicjal umreti za domovino, ki je v življenski nevarnosti.“

Srbski poslanik zapus v Dunaj.

Berolin, 22. marca. „Lokalanzeiger“ javlja: Ceser Franc Josip je na diplomatskem dnevu s srbskim poslanikom dr. Simčem govoril samo par besed. O vsebini tega razgovora se ne da ničesar poizvedeti. Pač pa se je dr. Simč izrazil, da je prepričan, da bo v kratkem moral zapusti Dunaj.

Srbске vstaške čete na bosanski meji.

Sarajevo, 22. marca. Srbska vojna uprava je dirigirala več vstaških čet, da zavamejo utrjene pozicije tik ob bosanski meji.

Neresnična vest

Belgrad, 22. marca. Vest raznih listov, da se je avstro-ogrski poslaništvo preselilo v Zemun, ne odgovarja resnici.

Srbski vojaški begunci?

Sofija, 22. marca. Semkaj je dospeло izredno mnogo srbskih delavcev. Pravijo, da so to sami vojaški beguni.

Amnestija na Srbskem.

Belgrad 22. marca. Pri zadnji amnestiji 65 častnikov, obsojenih radi kragujevke afere je kralj po milostil tudi 5799 navadnih zločincev.

Prevoz dragocenosti v Niš.

Belgrad 22. marca. Po naredbi kralja in vlade so se s posebnim vlakom prepeljali v Niš vsi važni državni akti in vse dragocenosti iz kraljevega dvorca. Špolščno se sodi, da je kriza prikipeva do vrhuncu in da pade odločitev o vojni in miru že te dni.

Novi bosanski namestnik.

Saraje

Slovenske tvrdke v Ljubljani.

Brivci:

Paškal Domianović
brivec,
Dunajska cesta štev. 6.

Stanko Kelšin
brivec
Kopitarjeve ulice št. 1.

Čevljariji:

Fran Medic
čevljarski mojster, trgovina s čevljimi za gospode, dame in otroke, Sv. Petra cesta št. 2.

Ivan Zamljen
čevljarski mojster,
Kongresni trg št. 13.

Čevljarne:

Josipina Herisch
zaloga čevljev češke tovarne,
Židovske ulice št. 7.

Drožarji:

Drožje: Jugoslovanska drožarna
Fran Golob & Jos. Polak
Ljubljana.

Makso Zaloker
prva izdelovalnica žitnih drožij,
Kladezne ulice 17. Rečne ulice št. 5.

Gostilne, restavracije:

Češka
budejeviška pivnica
Sv. Petra cesta št. 26.

Plzenski sanatorij pri Roži
priporoča plzenski "Prazdroj" v steklenicah. Izvirna napomnitev.

Ivan Zupančič
gostilničar,
Martinova cesta št. 15.

Avguštin Zajec
restavracija,
Sodnjske ulice št. 6.

Galanterijsko blago:

J. Frisch
trgovina potovalnih predmetov ter usnjeno-galanterijske blaga,
Marijin trg št. 3.

Fr. Iglič
trgovina s papirjem in galanterijskim blagom,
Mestni trg.

Vaso Petričič
trgovina z galanterijskim blagom
Mestni trg št. 21.

A. Skulj
trgovina s papirjem,
Poljanska cesta št. 12.

Knjigarnе:

Narodna knjigarna
Zaloga papirja, šolskih in drugih knjig
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Knjigoveznice:

Knjigoveznica
Katol. tiskovnega društva
Kopitarjeve ulice, II. nadstropje.

Konfekcije:

A. Lukic
trgovina s konfekcijskim blagom,
Pred Škofijo.

Lekarne:

M. Ph. Josip Čižmár
lekarna „pri Zlatem orlu“,
Jurčičev trg.

Lekarna Leustek
„pri Mariji pomagaj“,
Resljeva cesta, (poleg jubilejn. mosta).

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana
Mestni trg (poleg rotovža).

Mizarji:

Simon Praprotnik
stavno mizarstvo, izdelovanje omar za led, obrat s stroji, Jenkove ulice št. 7.

Alojzij Trink
mizarški mojster
Linhartove ulice št. 8.

Ignacij Vehar
mizarški mojster,
Gradaške ulice št. 12.

Manufaktурно blago:

Janko Češnik
„pri Češniku“
trgovina z manufakturnim blagom
Stritarjeve ulice Ljubljana Lingarjeve ulice.

J. Kostevec
modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra
cesta št. 4.

Lenasi & Gerkman
trgovina s suknjenim blagom,
Stritarjeve (Špitalske) ulice.

J. Lozar
manufakturna trgovina
Mestni trg št. 7.

„pri Cirilu in Metodu“
(lastnik Ivan Miklavc)
Lingarjeve ulice št. 1.

A. & E. Skaberne
trgovina z manufakturnim blagom
na debelo in drobno,
Mestni trg št. 10.

Franc Ksav. Souvan
manufakturna trgovina na debelo,
Francovo nabrežje.

Franc Ksav. Souvan
manufakturni trgovini na drobno,
Mestni trg nasproti mest. magistrata.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg 22, stara Súvanova hiša.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na debelo,
Pred Škofijo št. 1, II. nadstropje.

Feliks Urbanc
manufakturna trgovina na debelo in
na drobno
Vogal Miklošičeve in Sv. Petra ceste.

Feliks Urbanc
trgovina z manufakturnim blagom
Pod Trančo št. 2.

Modno in meš. blago:

Lud. Dolenc
zaloga na debelo z pleteninami, modnim in
drobnim blagom vsake vrste, Kongresni trg 14.

Pavel Magdič
modna trgovina, narodne vezenine,
Prešernove ulice št. 7.

Matej Orehek
trgovina z mešanim blagom,
zaloga modernih oblik,
Kolodvorske ulice št. 26.

Josipina Podkrajšek
modna trgovina,
Juričev trg.

E. Skušek
modna trgovina za gospode,
Mestni trg št. 19.

A. Šinkovic dediči
modna trgovina,
Mestni trg št. 19

Katinka Widmayer
trgovina z vsakovrstnim blagom za otroke
dame in gospode, „pri Solncu“ za vodo.

„Pri nizki cen!“ **Žargi** Sv. Petra
cesta št. 2.
velika izbira zimskih potrebščin in potrebščin
za krojčje in šivilje.

Franc Zorec
trgovina z mešanim blagom, manufakturo in
potrebščinama za šivilje.
Martinova cesta št. 23.

Franc Zorec
trgovina z mešanim blagom in moko,
Sv. Petra cesta št. 21.

Opreme za neveste:

Anton Šarc
domači izdelek rjub in vajšenc od priprostega
do najfinješega, Sv. Petra cesta št. 8.

Anton Šarc
domači izdelek srajo, korsetov, spalnih
srajo in kril, Sv. Petra cesta št. 8.

Anton Šarc
srajce za gospode, spalne srajce,
spodnje hlače itd., Sv. Petra cesta št. 8.

Peki:

Avgust Jenko
pekovski mojster,
Marija Terezija cesta št. 7.

Perilo:

Marija Alešovec
perilo za gospode in dame, opreme,
učilišče za šivanje perila,
Poljanska cesta št. 22.

Platno:

Anton Šarc

platno za rjuhe in za telesno perilo,
Sv. Petra cesta št. 8.

Anton Šarc

prt, prtiči, brisalke, namizne oprave
za kavo, robce itd., Sv. Petra cesta 8.

Posojilnice:

Kmetska posojilnica

ljubljanske okolice, sprejema hranične vloge
in daje posojila, Dunajska cesta št. 17.

Pralnica, svetlolikal.:

Anton Šarc

parna pralnica z električnim obratom,
Kolodvorske ulice št. 8.

Anton Šarc

svetlolikalnica ovratnikov in manšet,
Kolodvorske ulice št. 8.

Anton Šarc

pranje in likanje bluz, zastorov in
finega perila, Kolodvorske ulice št. 8.

Slaščičarne:

Rudolf Bischof

slaščičarna,
Poljanska cesta št. 22.

Jakob Zalaznik

slaščičarna, kavarna in pekarija,
Stari trg št. 21.

Stavbniki:

Accetto Valentín

stavbna tvrdka,
Trnovski pristan št. 14.

Tehnična pisarna

Karol Holinsky
arhitekt in mestni stavnik,
Selenburgove ulice št. 4, II. nadstropje.

Ivan Ogrin

stavnik
Karlovská cesta št. 5 (I. nadstropje).

Špecerijsko blago:

Berjak & Sober

specerijska trgovina in žganje
Ljubljana, Vodnikov trg št. 2.

Josip Boltar

trgovina z mešanim blagom,
Florijanske ulice št. 17.

Štefan Mencinger

trgovina z specerijskim, delikatesnim
in mešanim blagom,
Martinova cesta št. 18.

T. Mencinger

trgovina z specerijskim blagom in delikatesami,
Sv. Petra cesta št. 37 in 42.

Božidar Pavčič

trgovina z manufakturnim in specerijskim
blagom,
Zaloška cesta št. 15.

Fr. Sark

trgovina z specerijskim blagom, deželnimi
pridelki in moko
Marije Terezije cesta št. 11 (Kolizej).

A. Sušnik

trgovina zleznine, Roman in Portland cementa,
kuhinjske posode itd.,
Zaloška cesta št. 21.

Ključavnici:

Jos. Rebek

ključavničarski mojster,
Francovo nabrežje št. 9.

Slikarji:

Brata Eberl

črkoslikarja, tovarna barv in lakov,
stavba v pohištvena pleskarja,
Miklošičeve ulice št. 4.

Anton Petek

sobni slikar,
Poljanski nasip št. 52.

Filip Pristou

specialni le za napise in grbe,
Prešernove ulice št. 50.

Razne tvrdke:

Ivan N. Adamič

prva kranjska vrvarna in trgovina konopnine,
Sv. Petra cesta št. 33.

Matko Arko

trgovina z lesno, pletarsko in sitarsko robo,
zaloga otročjih vozičkov, žime in morske trave,
v Ljubljani, semenščino poslopje.

Götzl ml. & Lebar

rezbarstvo, pozlatarstvo in izdelava modernih
okvirjev
Turjaški trg št. 1.

Ana Hofbauer

izdelovalka cerkvenih paramentov,
Wolfsove ulice.

Brata Hlavka

izdelovalatelj kirurgičnih in ortopedičnih
predmetov in

Radi renoviranja nekaterih sob, se
preda že rabljeno
pohištvo
skupno ali posamezno v hotelu pri
„Maliču“. 1192 1

Sprejme se

učenka

za modno trgovino pri A. Vived-
Mežetič v Ljubljani, Stari trg
štev. 21. 1193-1

Mlad
trgovski pomočnik
izuren železniške, manufakturne in
špecerijske stroke, spremi prodajalec,
želi službe s 1. aprilom. 1125 2
Naslov pove upravnštvo „Slov.
Naroda“.

Srna

udomačena in jako priljubna, je na-
prodaj.

Morebitne ponudbe na upravni-
štvo „Slov. Naroda“. 1194 1

Lesni agent

več vse lesne stroke kakor tudi poslovanja
pri žagah, več slovenskega, nemškega in
italijanskega jezika v govor in pisavi, si
želi premeniti sedanje službo. 1195 1

Podudbe na upravnštvo »Slovenskega
Naroda«.

Karbid

a 27 K franko na postavo sprejem-
nika prodaja Josip Arko, inštalater
acetilenske razsvetljave v Ribnici.

Sprejme tudi 1174 2
pomočnike in učence
za kleparstvo in vodovode.

Stavbni polir

s teoretiško in praktično izvezbanosti, v svoji stroki povsem izuren,
ki je deloval kot tak nad 6 let uspe-
šno pri večjih podjetjih, **18. pri-
mernega mesta**. Nastopil lahko takoj.
Ponudbe naj se pošljajo pod
»stavbni polir« poste restante
glavna posta Ljubljana. 1194 1

Založništvo
Jg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
v Ljubljani.

Pravkar so izšle v najinem za-
ložništvu:

Guy de Maupassant: NOVELE.
Debeluška; Oskrbnik: Vrvica; Morilec;
Srečanje; Končano; Pijane; Nekdaj;
Pismo, ki so ga našli pri utopljencu;
Poleno; Resnica dogodba; Razbita ladja.

Iz francoščine preložil
dr. IVO ŠORLI.

Dr. Ivo Šorli, že najbolje znan kot samo-
stojen pesnik, nudi s to svojo knjigo izborni
prevod najlepših novel odličnega Francoza
Guy de Maupassanta, ki jih bodo radi čitali
v slovenskih krogih. 932-10

8. 220 strani. Broširane 3 K, eleg. vezane 4 K.

VABILO na občni zbor

društva za vzdrževanje
Elizabetne otroške bolnice

ki bo
v torek, dne 30. marca
ob treh popoldne
v mestni posvetovalnici na magistratu.

Dnevni red:
1. Poročilo o potrjenju pravil.
2. Zdravniško poročilo.
3. Upravno poročilo.
4. Volutive.

Predlogi, ki jih člani stavijo na
obč. zbor, se morejo v smislu § 7
društvenih pravil, najmanj 5 dni pred
občnim zborom pismeno predložiti.

Upravni odbor.

Sprejema zavarovanje Slovenskega Šiv-
ljenja po najzanesljivejših kombinacijah
pod zaogrdimi pogoj, ko nobena
druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno
zavarovanje na doživetje in smrt z
manjšajodimi se vpladili.

Vsek dan ma po protoku petih let
pravice do dividende.

SLAVIJA
12-83
- - - vzajemna zavarovalna banka v Pragi. - - -
Rez. fondi: 41,335.041.01 K. Izplačane odškodnine in kapitalje 97,814.430.97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsekoči slovensko-narodno uprave.
Vsa pojedinačna:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Geoposkalki viličnala štev. 22.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
poštnim škodam po najnižjih cenah
Škoda enuje tako in najkvalitetnejše.
Ulica najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občinkoristne
namene.

2 prodajalki

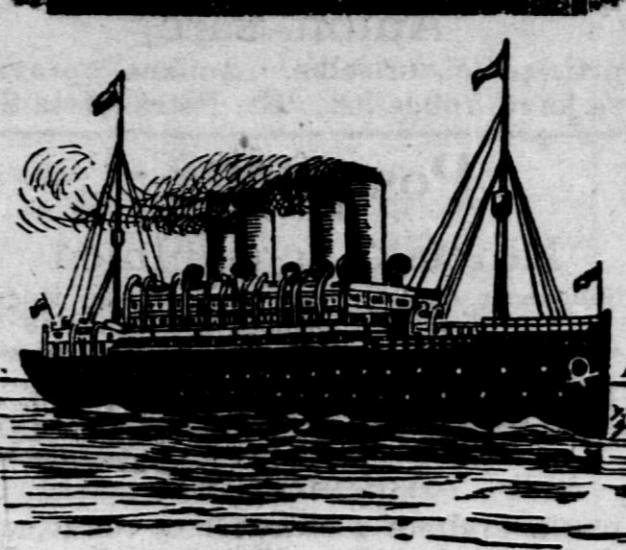
v trgovino z mešanim blagom **Martin Velovec v Št. Jerneju**. Pred
nost imajo izurjene, spretne prodajalke
manufakturistinje. — Tu se
sprejme tudi!

učenec

iz boljše hiše. 1191-1

Kavarna
, Leon'
na Starem trgu št. 30.
je vsaki dan
uso noč odprta.

Št. 7854
V kavarni je
električni klavir.
Z edilčnim spoštovanjem
Loo In Fan Pogačnik.

Izber hoče varno, mirno in hitro
potovati, naj se
obrno na od
visoke c. kr.
deželne vlade
potrjenega glavnega zastopnika:

Fr. Seunig,
Ljubljana, Kolodvorske ulice 28

Odpava potnikov samo z najno-
vejšimi parniki „Velikan“: 2343 38

Kaiserin Aug. Victoria, nosi 25.000 ton
Amerika 24.000
President Lincoln 20.000
President Grant 20.000

Vožnja Ljubljana - Hamburg
traja z novo uvedenimi direktnimi
vozniški kartami, brez vsake menjave
okroglo 1½ dne, ter ima potnik pravico
porabe brzovlakov po celi
črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

1128-3

Razglas.

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je sklenil v svoji
javni seji dne 6 marca 1909, da se pozove po časnikih podjetnik, ki bi bili
pripravljeni na lastne troške postaviti na „grajski planeti“ ljubljanskega
gradu primerno

Dotične ponudbe, katerim je priložiti skice nameravanih verand, je
vložiti do 1. aprila 1909

pri podpisaniem mestnem magistratu, kjer dobe tudi reflektanti za to podjetje
potrebna pojasnila.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 12. marca 1909.

Županov namestnik: Vončina l. r.

Seda vsaka obleka iz blaga za 4 K ceneje!

Obleka za gospode mesto 12 K, stane sedaj 8 K; — obleka
za dečke mesto 10 K, stane sedaj 6 K; — kostum za otroke
mesto 7 K, stane sedaj 5 K; — kostum pralen za otroke
mesto 2 K, stane sedaj 1 K. 1169-2

Kustumi za dame 8 K ceneje!

Kostum za dame mesto 16 K, stane sedaj 8 K; — jepica za
dame mesto 8 K, stane sedaj 4 K.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg štev. 5.

Vajenec

za pekovko obrt 1168
se sprejme tako pri Franu Be-
denu, Gradišče št. 10 v Ljubljani.

Velikv tvorničko podjetje na Koro-
škem išče mladega gospoda kot

praktikanta.

Pogoj je znanje slovenščine in nem-
ščine kakor tudi stenografske in stro-
jepisja. Prednost imajo taki, ki so
večji italijančini.

Prosilci naj oddajo svoje ponudbe
pri tvrdki **M. Rosner in drug v**
Ljubljani. 1170-2

Štev. 2666

Razpis.

Za preložitev deželne ceste Straža - Crnomelj
med Črmošnjicami in Srednjo vasjo na okroglo 15.500 K

proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.
Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali
dopolnila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predloži

do 10. aprila t. l. ob 12. opoldne podpisemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono,
je dopolniti zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzetje cestne preložitve Črmošnjice Srednja vas“.

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik

stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brez pogojno vkloni.

Razen tega je dati kot vadij še 5% stavnih stroškov v gotovini

ali pa v popularnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede

na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo
ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stav-
nem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 18. marca 1909.

Najboljša pristna vina

(vipavska, dolenska, goriška, istrska, sploh
iz vseh priznanih slovenskih vinorejskih krajev),
pridelana od članov vinorejskih zadrug, se
dobe po ugodnih cenah pri

Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani.

Razpis.

Za zgradbo:

1.) vodovoda v Zapogah, občina Smlednik s proračunjenimi stroški

K 20.600 in

2.) vodovoda za Črni vrh nad Idrijo, okraj Logatec, s proračunje-
nimi stroški K 18.000 potrebona dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudne obravnave.

Pismene, za vsako posamezno vodno preskrbo posebne ponudbe,
morajo obsegati vsa dotična dela, ter jih je z napovedbo popusta ali dopla-
nila v odstotkih na enotne cene proračuna predložiti

do 10. aprila t. l. ob 12. opoldne

podpisemu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je dopo-
slati zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzetje zgradbe 1.) vodovoda v Zapogah, občina

Smlednik, oziroma 2.) vodovoda za Črni vrh, okraj Logatec.“

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne
pogoje po vsej vsebini in da se jim brez pogojno vkloni.

Razen tega je dati kot vadij še 5% stavnih stroškov v gotovini

ali pa v popularnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede
na višino ponudbene cene, ter izvršitev posameznih vodo preskrbujočih naprav
oddati skupno enemu ali pa posamezno raznim ponudnikom, oziroma če se
mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem
uradu v običajnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 18. marca 1909.